

§ 272

Förlängd utredningstid för utvärdering av kommunala ordningsvakter

KSN-2021-00621

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** utvärderingen av de kommunala ordningsvakterna ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast den 31 augusti 2023.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 7 april 2021 §69 att kommunledningskontoret under 2022 ska återkomma med en förnyad utvärdering av verksamheten med kommunala ordningsvakter med fokus på effekter, uppdrag, organisations- och driftsformer. Med anledning av en pågående översyn av lagstiftningen beträffande ordningsvakter och att ny lagstiftning föreslås träda i kraft 1 juli 2023 föreslås kommunstyrelsen förlänga utredningstiden för kommunledningskontorets utvärdering.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 22 september 2022
- Bilaga 1, protokollsutdrag kommunstyrelsen 7 april 2021 §69

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-09-22

Diarienummer:
KSN-2021-00621

Handläggare:
Andreas Croner

Förlängd utredningstid för utvärdering av kommunala ordningsvakter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** utvärderingen av de kommunala ordningsvakterna ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast den 31 augusti 2023.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 7 april 2021 §69 att kommunledningskontoret under 2022 ska återkomma med en förnyad utvärdering av verksamheten med kommunala ordningsvakter med fokus på effekter, uppdrag, organisations- och driftsformer. Med anledning av en pågående översyn av lagstiftningen beträffande ordningsvakter och att ny lagstiftning föreslås träda i kraft 1 juli 2023 föreslås kommunstyrelsen förlänga utredningstiden för kommunledningskontorets utvärdering.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

I maj 2021 presenterades utredningen En ny lag om ordningsvakter mm (SOU 2021:38) Utredningen hade i uppdrag att göra en översyn av regelverket för ordningsvakter. Uppdraget syftade till att modernisera och effektivisera regelverket och anpassa det till dagens förhållanden. Utredningen remitterades i juni 2021 och avvaktar nu en lagrådsremiss. En ny lagstiftning beräknas träda i kraft 1 juli 2023.

Mot bakgrund av den nya lagstiftningen föreslås kommunstyrelsen besluta att justera den tidplan som getts förvaltningen för utvärderingsuppdraget.

Kommunledningskontoret föreslås återrapportera en utredning enligt tidigare direktiv senast den 31 augusti 2023.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 22 september 2022
- Bilaga 1, protokollsutdrag kommunstyrelsen 7 april 2021 §69

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

§ 69

Utvärdering av de kommunala ordningsvakternas arbete i Uppsala

KSN-2021-00621

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** verka för krav på en utökad utbildning för ordningsvakter generellt och själv erbjuda kompletterande utbildningsinsatser för de kommunala ordningsvakterna,
2. **att** verka för att kommunala ordningsvakter kan operera i hela kommunen,
3. **att** som komplement till ordningsvakter se över behovet att utöka och utveckla väktarverksamheten för rondering av skolor och skolgårdar,
4. **att** utreda hur medarbetare i andra kommunala verksamheter ska kunna bidra till en uppdaterad lägesbild,
5. **att** fortsätta utvecklingen av verksamheten med ordningsvakter i linje med utvärderingens förslag, vilket bland annat inkluderar
 - a) utvecklad samverkan med polis, ungdomsjour med flera,
 - b) möjliggöra för skolbesök samt att
 - c) utreda möjlighet till vakternas nyttjande av kamerabevakning,
6. **att** permanenta försöket med den mobila ordningsvaktsenheten,
7. **att** i övrigt löpande anpassa verksamheten utifrån behov av nya bevakningsområden, förändrade behov eller förändrad lagstiftning m.m.,
8. **att** under 2022 återkomma med en förnyad utvärdering av verksamheten med kommunala ordningsvakter med fokus på effekter, uppdrag, organisations- och driftsformer,
9. **att** lägga utvärdering av de kommunala ordningsvakternas arbete i Uppsala enligt **bilaga 1** till handlingarna,
10. **att** som komplement till ordningsvakter se över behovet av att utöka och utveckla väktarverksamheten för rondering av skolor och skolgårdar utanför skoltid, samt
11. **att** utreda hur medarbetare i andra kommunala verksamheter som exempelvis parkeringsvakter och räddningstjänst bättre ska kunna bidra till en uppdaterad lägesbild.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 14 juni 2017 om en försöksperiod med kommunala ordningsvakter. Försöksperioden syftade till att öka säkerheten och tryggheten i centrala Uppsala, men också att skaffa kunskap och erfarenhet om hur stort behovet av kommunalt stöd till polisens trygghetsskapande och ordningshållande verksamhet är. Försöksperioden föll väl ut och verksamheten förlängdes två gånger, till den 31 maj 2018 respektive den 31 maj 2019. Idag är verksamheten med kommunala ordningsvakter en del av Uppsala kommuns ordinarie löpande verksamhet.

Kommunledningskontoret har tagit initiativ till en första mer heltäckande utvärdering av funktionen (**bilaga**). Erfarenheterna från arbetet med kommunens ordningsvakter är övervägande positiva. En föräldrad lagstiftning och invecklat tillståndsansökningsförfarande är omständigheter som varit belastande för verksamheten. Erfarenheter och slutsatser i utvärderingen kommer att ligga till grund för fortsatt utveckling av verksamheten.

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag 29 mars 2021 § 97
- Tjänsteskrivelse daterad den 15 mars 2021
- Bilaga 1. Utvärdering av de kommunala ordningsvakternas arbete i Uppsala (rapport)

Yrkanden

Erik Pelling (S) yrkar, med instämmande från Jonas Segersam (KD) och Therez Almerfors (M) och Tobias Smedberg (V):

(1) att som komplement till ordningsvakter se över behovet av att utöka och utveckla väktarverksamheten för rondering av skolor och skolgårdar utanför skoltid.

(2) att utreda hur medarbetare i andra kommunala verksamheter som exempelvis parkeringsvakter och räddningstjänst bättre ska kunna bidra till en uppdaterad lägesbild.

Fredrik Ahlstedt (M), Therez Almerfors (M) och Christopher Lagerqvist (M) yrkar, med instämmande från Jonas Segersam (KD):

(1) att omgående ansöka om LOV3-tillstånd i Stenhagen för att kunna införa patrullerande ordningsvakter, samt

(2) att omgående utreda behovet av patrullerande ordningsvakter på Uppsalas landsbygder, särskilt kopplat till den senaste tidens vandalisering.

Jonas Segersam (KD) yrkar, med instämmande från Simon Alm (-):

att permanenta och utöka försöket med den mobila ordningsvaktsenheten.

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2021-04-07

Stefan Hanna (-) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Stefan Hanna (-) yrkar:

att Uppsala ska verka för att staten ska ge särskilda statsbidrag till kommuner med särskilt stora utanförskapsproblem för ordningsvakter.

Tobias Smedberg (V) yrkar avslag till Fredrik Ahlstedt (M) med fleras yrkande, Jonas Segersams (KD) yrkande och till Stefan Hannas (-) yrkande.

Tobias Smedberg (V) yrkar avslag till föreliggande förslags andra att-sats (2).

Beslutsgång

Ordförande ställer först Erik Pellings (S) första tilläggsyrkande (1) mot avslag och finner att kommunstyrelsen bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter Erik Pellings (S) andra tilläggsyrkande (2) mot avslag och finner att kommunstyrelsen bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter Stefan Hannas (-) tilläggsyrkande mot avslag och finner att kommunstyrelsen avslår detsamma.

Ordförande ställer därefter Jonas Segersams (KD) ändringyrkande mot avslag och finner att kommunstyrelsen avslår detsamma.

Ordförande ställer därefter Fredrik Ahlstedt (M) med fleras första tilläggsyrkande (1) mot avslag och finner att kommunstyrelsen avslår detsamma.

Ordförande ställer därefter Fredrik Ahlstedt (M) med fleras andra tilläggsyrkande (2) mot avslag och finner att kommunstyrelsen avslår detsamma.

Ordförande ställer därefter föreliggande förslags andra att-sats (2) mot avslag och finner att kommunstyrelsen bifaller detsamma.

Ordförande ställer slutligen föreliggande förslag i övrigt mot avslag och finner att kommunstyrelsen bifaller detsamma.

Reservationer

Fredrik Ahlstedt (M), Therez Almerfors (M) och Christopher Lagerqvist (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för Fredrik Ahlstedt (M) med fleras yrkande med motiveringen: *Det har visat sig vara mycket svårt att få till områden där ordningsvakter kan patrullera, så kallade LOV3-områden. Dels tar det lång tid för kommunen att ansöka om och dels är handläggningstiden hos Polisen lång. När kommunen ansökte om LOV3-område i Gränby blev det dessutom avslag, trots upprepade skottlossningar och otrygghet. Vi vill se en lagändring på området för att det ska bli enklare att använda sig av ordningsvakter i olika områden. Fram tills en sådan lagändring sker anser vi att vi ändå ska komma in*

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen
ProtokollsutdragDatum:
2021-04-07

med ansökningar för att visa att det finns ett stort behov av ordningsvakter. Av ärendet framgår att arbetet med ordningsvakter fungerar mycket bra på de platser där de finns idag. Vi vill även se att fokus i trygghetsfrågan inte bara riktas mot Uppsala city utan också mot våra bygder. Den senaste tiden har vi kunnat läsa om sönderslagna rutor, vandalisering och skadegörelse. Där behovet finns skulle ordningsvakter kunna göra skillnad även på landsbygden.

Tobias Smedberg (V) och Hanna Victoria Mörck (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för Tobias Smedbergs (V) yrkanden:

Vänsterpartiet har ingenting emot att verksamheten med kommunala ordningsvakter bedrivs. Men innan vi går med på en stor utökning av den verksamheten vill vi ha ett mer ordentligt underlag än att bara förlita sig på magropskänslan. Trovärdigheten i underlaget som presenterats i utvärderingen är tyvärr begränsad.

Det som utvärderingen uttrycker är att vi inte vet om ordningsvakternas arbete ger effekt. Polisen tror att det fungerar, ordningsvakterna som är anlitade av kommunen och således beroende på kommunen för sina uppdrag säger att de tror att det fungerar. Vänsterpartiet önskar bättre underlag och en varsammare tolkning av underlaget innan vi går vidare med en utökning.

Jonas Segersam (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande med motiveringen:

Handlingen som är grund för beslutet är felaktig eftersom det står att frågan om ”trygghetsvakter” väcktes hösten 2016. Redan i vårt budgetförslag, oktober 2016 föreslog Kristdemokraterna som första parti att Uppsala kommun skulle inrätta egna kommunala ordningsvakter. Det kom tyvärr att dröja hela åtta månader innan styret gjorde slag i saken och påbörjade en försöksverksamhet med kommunala ordningsvakter. Därefter har det blivit smärtsamt tydligt att verksamheten behöver utökas ytterligare. Vi är glada att vårt yrkande om att kommunens ordningsvakter ska kunna operera i hela kommunen bifölls. Som det är idag sätter lagstiftningen onödiga begränsningar för det kommunala självstyret på detta område. Vi beklagar dock att vårt förslag om att permanenta och utöka den mobila ordningsvaktsenheten avslogs. Vi är fast övertygade om att denna verksamhet behövs.

Vi ser samtidigt positivt på att S, L och MP nu äntligen har tillmötesgått våra tidigare förslag om att utreda hur man kan ta hjälp av parkeringsvakter och räddningstjänst och föreslagit rondering med väktare på skolor.

Otryggheten breder ut sig och polisen är fortsatt under hård press och har en hög arbetsbelastning. Kommunen har parallellt utökat verksamheten inom socialtjänstens ungdomscentrum, som delvis är kopplad till ordningsvakternas arbete – så det tycks inte ha varit någon brist på resurser. Vi måste därför både permanenta och utöka den befintliga ordningsvaktsorganisationen, och aktivt jobba gentemot staten för att kunna utöka ordningsvakternas befogenheter och verksamhetsområden.

Tyvärr bifölls inte vårt yrkande att permanenta och utöka försöket med den mobila ordningsvaktsenheten, vilket vi reserverar oss emot. Utöver det yrkade vi också bifall till

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen
ProtokollsutdragDatum:
2021-04-07

Moderaternas yrkanden om att ansöka om LOV3-tillstånd i Stenhagen för att kunna införa patrullerande ordningsvakter, samt att utreda behovet av patrullerande ordningsvakter på Uppsalas landsbygder, särskilt kopplat till den senaste tidens vandalisering.

Simon Alm (-) reserverar sig mot beslutet till förmån för Jonas Segersams (KD) yrkande med motiveringen:

Ordningsvakter är ett bra inslag i Uppsala kommun som Sverigedemokraterna har efterfrågat sedan 2010 och som jag har ställt mig bakom hela tiden sedan dess. Det är ett sätt för kommunen att kunna komplettera med ordnings- och trygghetsskapande insatser när polismyndigheten överlag har minskat sin fysiska närvaro sedan en lång tid tillbaka. Kostnaden som numera är cirka 10 miljoner kronor per årsbasis är en liten kostnad för kommunen i förhållande till den stora nytta som insatsen medför. I en idealvärld skulle varken polismyndigheten eller ordningsvakter behövas, men i den verklighet som är bevisad är fallet sådant att stök, olagliga aktiviteter och kriminalitet alltid finns i någon utsträckning och därmed i någon utsträckning behöver motarbetas från samhällets sida oavsett var det dyker upp. Därför är det bra att verka för att kunna använda ordningsvakter i hela kommunen, även om aktiviteten hos dessa fokuseras till de platser och sammanhang där behoven finns/är störst. Principiellt är det dock ett underbetyg att polismyndigheten inte är finansierad till den grad att de kan sköta det ordningsskapande arbetet på egen hand vid offentliga miljöer.

Särskilt yttrande

David Perez (SD) lämnar ett särskilt yttrande:

Sverigedemokraterna välkomnar att kommunen tar invånarnas säkerhet på ytterst allvar. Vi har länge förordat att kommunen intensifierar arbetet med kommunala ordningsvakter. Kommunen bär även arbeta med andra trygghetsskapande åtgärder såsom trygghetskameror och bättre belysning på utsatta platser. Detta ska dock ses som en tillfällig lösning då det är Polisen som ska ansvara för det trygghetsfrämjande arbetet. Uppsalaborna ska inte behöva bekosta sin egna trygghet när regeringen misslyckats med sitt arbete.

Stefan Hanna (-) lämnar ett särskilt yttrande:

Det framgår tydligt vilket uppdrag Polisen har i Sverige. "Polismyndigheten ska tillsammans med övriga myndigheter inom och utom rättsväsendet genom sina insatser bidra till målet för kriminalpolitiken – att minska brottsligheten och öka människors trygghet." Eftersom det är statens oansvariga migrationspolitik och mycket bristfälliga integrationspolitik som skapat den ökade otryggheten som kräver fler ordningsvakter är det en rimlig ordning att också statliga medel finansierar detta behov. Genom att säkerställa att staten finansierar ordningsvakterna kan de också med fördel arbetsledas av Polismyndigheten som en extra kraft för att de ska klara sitt ordningsuppdrag. Det är min övertygelse att kvaliteten på ordningsvakternas insatser kommer att öka om de lyder

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2021-04-07

under Polisens befäl och att de inom Polisen får den utbildning som krävs för berörda arbetsuppgifter.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande